

Η ιερωσύνη (π.Αντώνιος Αλεβιζόπουλος)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Θεολογία και Ζωή / Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#)

Η Ορθόδοξη Εκκλησία δέχεται τη γενική ιερωσύνη του λαού του Θεού (Α' Πέτρ. β' 9. Αποκ. α' 6. ε' 10. κ' 6), η οποία υπήρχε και στην Παλαιά Διαθήκη (Έξοδ. ιθ' 6). Όμως αυτή η γενική ιερωσύνη δεν απέκλειε την ύπαρξη και ειδικής ιερωσύνης, που αποσκοπούσε στην οικοδομή του λαού και στην άσκηση της θείας λατρείας (Έξοδ. κη' 1. κθ' 9. λ' 30. μ' 12-13).

Η Εκκλησία μας δεν αμφισβητεί πως η ιερωσύνη του Χριστού είναι αμετάθετη και πως δεν υπάρχει, ούτε θα υπάρξει άλλο είδος ιερωσύνης (Εβρ. Ζ' 23-26). Αυτό όμως δεν αποκλείει την ύπαρξη «ιερωσύνης» με σχετική έννοια, σαν «μετοχή» στη μία και μοναδική ιερωσύνη του Χριστού. Η αγία Γραφή κάνει λόγο για «ιερείς» της Καινής Διαθήκης οι οποίοι δεν θα έχουν σχέση με την Ααρωνική ιερωσύνη και θα προέρχονται από τα έθνη (Ησ. ξστ' 18-21). Οι ιερείς αυτοί θα διακονούν στο χριστιανικό θυσιαστήριο (Εβρ. ιγ' 10. Α' Κορ. ι' 21) και θα προσφέρουν «θυσίαν καθάραν» (Μαλαχ. α' 11).

Οι ιερείς της Καινής Διαθήκης δεν έχουν δική τους ιερωσύνη, ανεξάρτητα από την ιερωσύνη του Χριστού. Όπως ακριβώς η θεία ευχαριστία που τελείται στην Εκκλησία αποτελεί «μετοχή» στη θυσία του Γολγοθά, έτσι και η ιερωσύνη της Εκκλησίας αποτελεί «μετοχή» στην ιερωσύνη του Χριστού που είναι μοναδική.

Οι ιερείς της Εκκλησίας είναι διάκονοι και οικονόμοι των μυστηρίων του μόνου Αρχιερέως (Α' Κορ. γ' 5-9. δ' 1. Τιτ. α 7. Α' Πέτρ. δ' 10). Ο Χριστός είναι ο μόνος μεσίτης· μέσω Αυτού επιτυγχάνεται η συμφιλίωση με τον Θεό (Ιω. δ' 6.13-14. Α' Τιμ. β' 5).

Η Ορθόδοξη Εκκλησία συνεχίζει την αποστολική παράδοση. Στην ιερωσύνη διακρίνει τρεις βαθμούς: το διάκονο, τον πρεσβύτερο και τον επίσκοπο.

Οι απόστολοι είχαν πλήρη συναίσθηση της διαδοχής του επισκοπικού αξιώματος. Στην περίπτωση εκλογής του Ματθία γίνεται φανερό πως το αποστολικό αξίωμα ήταν ανεξάρτητο από το συγκεκριμένο πρόσωπο (Πραξ. α' 15-26). Ο απόστολος Παύλος κάνει λόγο όχι μόνο για «επισκόπους», αλλά και για «επισκοπή» (Α' Τιμ. γ' 1). Καθορίζει μάλιστα και τα προσόντα που πρέπει να έχουν οι υποψήφιοι «επίσκοποι» (Α' Τιμ. γ' 2-7) και «διάκονοι» (Α' Τιμ. γ' 8-13).

Βέβαια η Καινή Διαθήκη ταυτίζει κατ' αρχήν τους όρους «επίσκοπος» και «πρεσβύτερος» (Πραξ. κ' 17.28), όμως αυτό δεν σημαίνει πως στην αποστολική Εκκλησία δεν υπήρχε τρίτος βαθμός της ιερωσύνης. Ο Τίτος επί παραδείγματι ήταν επίσκοπος Κρήτης και ο Τιμόθεος εκτελούσε επισκοπική διακονία στην Εκκλησία της Εφέσου. Σ' αυτή τη διακονία περιλαμβανόταν και η εγκατάσταση πρεσβυτέρων και διακόνων, και μάλιστα με χειροτονία (Τιτ. α' 5), με την οποία μεταδιδόταν το «χάρισμα» της ιερωσύνης (Β' Τιμ. α' 6. Πρβλ Α' Τιμ. ε' 22. Πραξ. κ' 28).

Αυτά δεν αποτελούν μεταγενέστερες απόψεις, αλλά Γραφική διδασκαλία, όπως την κήρυξε η πρωτοχριστιανική Εκκλησία, που είναι στύλος και εδραίωμα της αληθείας (Α' Τιμ. γ' 15).

Ο Κλήμης, επίσκοπος Ρώμης (†96), κάνει λόγο για «ιερείς» και «αρχιερείς» και συνδέει την πραγματικότητα της Εκκλησίας με την πραγματικότητα της αγίας Γραφής. «Και δώσω τους αρχοντάς σου εν ειρήνη και τους επισκόπους σου εν δικαιοσύνη» λέγει ο προφήτης (Ησ. ξ' 17 κατά τους Ο').

Ο Κλήμης αναφέρεται στον στίχο αυτό και υπογραμμίζει τις ιδιαίτερες λειτουργίες «του αρχιερέως», των «ιερέων» και των «λευϊτών», δηλαδή των διακόνων (Κλημ., Α' Κορ. 40,5. 42,3-4. 44,1-4).

Ο άγιος Ιγνάτιος (†107) διακρίνει τους τρεις βαθμούς της ιερωσύνης και υπογραμμίζει: «πάντες τω επισκόπω ακολουθείτε, ως Ιησούς Χριστός τω Πατρί, και τω πρεσβυτερίω ως τοις αποστόλοις τους δε διακόνους εντρέπεσθε, ως Θεού εντολήν... εκείνη βεβαία ευχαριστία ηγείσθω, η υπό τον επίσκοπον ούσα, η ω αν αυτός επιτρέψη» «Ο λάθρα επισκόπου τι πράσων τω διαβόλω δουλεύει» (Ιγν., Σμυρν. VIII, 1.9)

Κατά την αντίληψη αυτή, έξω από τον επίσκοπο υπάρχουν μόνο συναθροίσεις αιρετικών. Ο άγιος Πολύκαρπος (†156) αναφέρει πως η διδασκαλία του Ιγνατίου

είναι διδασκαλία της Εκκλησίας του πρώτου αιώνας (Πολυκ., Επιστ. προς Φιλ. 13).

Ο Ηγήσιππος, που έγραψε γύρω στο 180 μ.Χ. και διασώζει την αποστολική παράδοση, δίνει την πληροφορία πως η αποστολική διαδοχή ήταν καθολικά παραδεκτή από την Εκκλησία (Ηγήσ., Αποσπ. 5, ΒΕΠ 5,85).

Το ίδιο υπογραμμίζει και ο Ειρηναίος (†202), ο οποίος προσθέτει πως πρέπει να υπακούμε στους ιερείς της Εκκλησίας γιατί είναι διάδοχοι των αποστόλων και ότι με τη διαδοχή του επισκοπικού αξιώματος έλαβαν και το «βέβαιο χάρισμα της αληθείας» (Ειρην., Κατά αιρ. Γ' 3,1. Δ' 26,2. Έλεγχος ψευδ. γν. Γ' 3,3).

Ο Ιππόλυτος (†235), μαθητής του Ειρηναίου, γράφει πως ουσιαστική βοήθεια για να αποφευχθεί η πλάνη των αιρέσεων είναι «το εν τη Εκκλησία παραδοθέν Άγιον Πνεύμα, ου τυχόντες πρότεροι οι απόστολοι μετέδοσαν τοις ορθώς πεπιστευκόσιν· ων ημείς διάδοχοι τυγχάνοντες της τε αυτής χάριτος μετέχοντες αρχιερατείας τε και διδασκαλίας και φρουροί της Εκκλησίας λελογισμένοι ουκ οφθαλμών νυστάζομεν ουδέ λόγον ορθόν σιωπώμεν, αλλ' ουδέ πάση ψυχή και σώματι εργαζόμενοι κάμνομεν...» (Ιππόλ., Έλεγχος, προλ., ΒΕΠ 5,199).

Με άλλα λόγια βλέπουμε πως η πρωτοχριστιανική Εκκλησία είχε πλήρη συνείδηση της ενότητας μεταξύ της αποστολικής διαδοχής και της αποστολικής διδαχής, δηλαδή της Ορθοδοξίας.

Ο Ωριγένης (†253/254) υπογραμμίζει τη θεία προέλευση της ιερωσύνης στην Εκκλησία και προσθέτει πως «οι λειτουργοί και ιερείς πρέπει να αναδέχονται τα αμαρτήματα του λαού» (Ωριγ., Εις Λευϊτ. Υ, 3).

Ο Κυπριανός (†258) αναφέρει πως οι επίσκοποι είναι «εκπρόσωποι και διάδοχοι των αποστόλων» και σ' αυτούς αναφέρεται τώρα το «ο ακούων υμών εμού ακούει, και ο αθετών υμάς εμέ αθετεί, ο δε εμέ αθετών αθετεί τον αποστείλαντά με» (Λουκ. ι' 16)' «όλα τα σχίσματα και οι αιρέσεις που υπήρξαν και θα υπάρξουν, προέρχονται από το ότι ορισμένοι άνθρωποι περιφρονούν με θρασύτητα τον ένα επίσκοπο, ο οποίος προΐσταται της Εκκλησίας» (Κυπρ., Επιστ. 66, 4-5).

Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος εκφράζει την πίστη της Εκκλησίας της εποχής του με ακόμη σκληρότερη γλώσσα: «Μανία γαρ περιφανής υπεροράν της τοιαύτης αρχής, ης άνευ ούτε σωτηρίας ημίν ούτε των επηγγελμένων τυχείν εστίν αγαθών», δηλαδή είναι τρέλα να περιφρονεί κανείς την ιερωσύνη, γιατί χωρίς την ιερωσύνη ούτε σωτηρία μπορεί να επιτευχθεί, ούτε τα αγαθά που υποσχέθηκε ο Θεός μπορούμε να επιτύχουμε (Χρυσ., Περί ιερωσ., λογ. Γ' 5).

Κατά τον Γρηγόριο το Θεολόγο ο Θεός εμπιστεύθηκε στους ιερείς «τα μυστήρια,

τα οποία ανυψώνουν προς τον ουρανό και αποτελούν το μεγαλύτερο και πολυτιμότερο πράγμα από όλα όσα διαθέτομε» (Λογ. Β 4, Απολογία περί της φυγής).

Η Ορθόδοξη λοιπόν Εκκλησία από την εποχή των αποστόλων μέχρι σήμερα ερμηνεύει με τον ίδιο τρόπο τα σχετικά εδάφια της αγίας Γραφής και δέχεται την ιερωσύνη και την αποστολική διαδοχή.

Δεν μπορεί να συμερισθεί την άποψη του προτεσταντισμού σ' αυτό το θέμα.

Πηγή: agiazoni.gr